

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by
Lithuanian News Publishing Company,
2nd. Address, Naujienos, 1840 S. Halsted
St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Entered as Second-Class Matter March 7,
1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., un-
der the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvos Dienraštis Amerikoje
Sina iš Chicago kasdien, išskiriant Nedė-
lianus.

Redaktorius Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 cen-
tų savaitėje. Paštu siunčiant, Chi-
cagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.

Kitar, ne Chicagoje, metams .. \$5.00

Pusė metų .. \$3.00

Pirmas mėnesiams .. \$1.75

Dvi mėnesiams .. \$1.25

Europoje, metams .. \$7.00

Pavienų dienraščio numerių kaina 2c.

Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Asmeniškai pasikalbėjimai su Redak-
cija tikrai šiomis dienomis nuo 5
iki 5½ val. vakaro.

Redakcijos Straipsniai

KODEL JIE PRIEŠINGI?

Anądien mes matėme, kokie elementai organizuotame darbininkų judėjime yra įstatyminės sątuonų valandų įstatymo delto, kad toks įstatymas, jo supratimu, apskundytų granito tašytojų uniją (prie kurios Duncan priklauso) kovą už šešių valandų darbo dieną. Savos, iš kelių dešimčių tukstančių narių su sėdėdamos unijos gerovę p. Duncan stato augščiau, negu dviejų dešimčių milijonų darbininkų labą.

Kitas 8-nių valandų įstatymo priešas, Frey, kaip pamena skaitytojas, peikė jį delto, kad jisai apskritai nepripažįsta įstatymų, kaip priemonės darbininkų buvimui gerinti; jisai mano, kad darbininkai turi stengties laisvės savo darbo sąlygas unijų spėkomis ir derybomis su samdytojais ("darbdaviais").

Tokią pat nuomonę išreiškė ir p. Gompers paskutinėje Federacijos konvencijoje. Pasak jo, A. D. F., jei norėtų, galėtų įsigauti daug visokių įstatymų, bet ji jų nenorinti. Laisvės jausmas verčia darbininkus ne įsikoti valdžios arba parlamentų pagalbos, bet stengties pakilti savomis spėkomis; jeigu įstatymai sutrumpintų darbo valandas, tai darbininkai patalautų interesavęsi savo unijomis, kurios esančios vieninteliu tikru įrankiu jų kovoje už buvį.

Tai yra pamatiniai 8-nių valandų įstatymo priešų argumentai. Jie priešinasi jam, neva, delto, kad skaito jį kenksmingu unijoms, arba — delto, kad jie nepripažįsta politiško veikimo naudos. Pirmame atsitikime juose apsirėikia privilegijuotų žmonių egoizmas, o antrame — nesupratimas šios gadinės valstybės įstaigų reikšmės.

Senujų unijų nariai turi daug geresnės sąlygas, negu paprastieji darbininkai; ir jie bijosi tų sąlygų netekti. Jie išsikovojo augštas algas ir trumpas darbo valandas ačiū tam, kad jiems pavyko susiaurinti savo profesijose konkurenciją darbininkų tarpe, kada jie susivienijo į organizacijas ir privertė kapi-

talistus samdyties tikrai prie tų organizacijų priklausančius žmones. Kiekvienas darbininkas anapus jų organizacijų išrodo jiems pavojingų priešu; jiems rupi ne padėti jam, bet kiek galint laikyti jį iš tolo nuo savęs. Todel jie ir nenori įstatymo, kuris, kaip jie mano, pastatys juos ant vienos lentos su "leiberiais," panaikins privilegijuotų unijistų padėjimą, padarys, pagalios, pačias unijas bereikalingu daiktui.

Neapykanta prie įstatyminių budų darbininkų buvo pagerinimui pasižymi tečiau ne vien tikrai senųjų unijų atstovai. Šitame punkte panašios ir jų nuomonės laikosi ir anarchizmui užsikrėtusieji sindikalistai (industrialistai), kurie, kaip žinia, ragina darbininkus ne stengties išrinkti savo žmones į parlamentą kad pagerintus įstatymus, bet vartoti "sabotažą" ir "tiesioginį veikimą."

Tokios pažvalgos yra kenksmingos darbininkų judėjimui. Aklas prisirišimas tikrai prie savo unijos, užmiršantis apie visų kitų savo klesos draugų reikalus, suprantama, negali rasti užuojautos didelėje darbininkų didžiūmoje. Gerai susiorganizavusių ir iškovojusių geras darbo sąlygas žmonių yra darbininkų klesoje tikti dalis — apie dvejatus milijonų; o blogai apmokami ir ilgus valandas dirbantys "leiberiai" sudaro dešimtis milijonų.

Bet pažvelgus giliau į šių dienų dalykus, nesunku yra pastebėti, kad siauras egoistiskas amatninkų unijistų matymas nėra geras ir jiems patiems. Juo labiau plėtojasi mašinų vartojimas pramonijoje, tuo mažesnė darosi amatninkų vertė. Prie mašinos dirbti yra ir netaip sunku ir netaip painu, kaip rankomis; todel mašinos sumažina skirtumą tarpe mokyto darbininko ir tarpe nemokyto. "Leiberiai," kurie pirma visai negalėdavo atlikti amatninko darbo, dabar taip sparčiai virsta amatninkais, kad jiems nesusėjęs nė vietų prirengti dirbtuvės. "Leiberiai" darosi amatninko konkurentai, o kadangi jų yra daug ir jie didžiūmoje neorganizuoti ir papratę tenkintis blogesnėmis sąlygomis, tai jie darosi pavojingi amatninko konkurentai. Jokia unijos spēka negali jo apginti nuo jų. Kad nedavus jiems nuspausti žemyn algas ir išstėti darbo valandas, amatninkas turi tikrai vieną išėjimą — rupinties, kad pagerėtų kiek galint daugiau tų naujų konkurentų buvis. O tam tikslui viena geriausių priemonių yra įstatymai.

Sutrumpinimas darbo dienos ir pakėlimas algų įstatymų keliu ne atitrauktų darbininkus nuo unijų, kaip rodosi atžagareiviškiems Federacijos viršininkams, bet padėtų po jomis tvirtą pamatą. Kuomet pagerėtų visų darbininkų buvis, tai pas juos atsirastų daugiau energijos organizuoties, ir tuo būdu unijos imtų daug smarkiau bujoti, negu dabar.

Neišlaiko tečiau jokios kritikos ir tas senųjų unijistų tvirtinimas, kad parlamentų ir valdžios "globa" ant darbininkų užmuštų juose "laisvės jausmą." Jie užmiršta, kad tokioje Amerikoje darbininkai turi balsą parlamentų ir valdžios skrymuose; jeigu jie suprastų savo reikalus ir pastatytų į įstatymų leidėjų ir jų saugotojų vietas savo žmones tai parlamentai ir valdžia būtų jų valios pildytojai, o ne globėjai.

Bet gal "laisvės jausmas" dar-

bininkuose išnyktų delto, kad sumažėtų jų vargas, kada būtų įvestos augštesnės algos ir trumpesnės darbo valandos? Indomu būtų tuomet žinoti, kokioms plynioms reikalingas yra tas "laisvės jausmas," jeigu jisai gyvuoja žmoguje tikrai toliai, koliai jį spaudžia vargas!

Atžagareiviškieji Federacijos vadovai, kartu su anarchistais, skelbia principą: juo blogiau, juo geriau. Bet tas principas yra nesąmonė. Kada žmogus gauna kokį pagerinimą gyvenime, tai jisai nori daugiau pagerinimų. Aštuonių valandų darbo diena tadel, socialistų nuomone, ne sustabdytų darbininkų judėjimą, bet galingai pastumtų jį pirmyn.

IR "ATEITIE" mėgina surasti bendrų reikalų pas Amerikos lietuvių. Ji sako:

Kiekvieno susipratęsio lietuvių reikalų yra pačiam dirbti ir kitus raginti, kad žadintų lietuvių tautiškąją sąmonę ir kovotų prieš ištautėjimą. Amerikonų (ar tai tokia tauta? "N." Red.) bendru reikalų yra visas tautos suamerikoninti, lietuvių bendru reikalų — kovoti prieš lietuvių suamerikoninimą. Čia matome vieną visų lietuvių bendrą reikalą. Tautininkai ir klerikalai, priskaitant ir dalį socialistų (ar prie klerikalų priskaitant? "N." Red.), tam reikalui pritaria ir jį remia. Kovoti prieš ištautėjimą — tai visų lietuvių bendras reikalas....

Svarbiausia ištautėjimo žymė yra išsižadėjimas savo prigimtos kalbos. Taigi, kad prirodžius jogei pas lietuvių esąs toks bendras reikalas, kaip kovą prieš ištautėjimą, reikėtų prirodyti, jogei Amerikis lietuviams yra nauda (materiališka arba dvasiška) nepakeisti savo kalbos anglų kalba. Kažin, kaip būtų lengviau gyventi ateiviams šioje šalyje: ar kad jie pavirstų pilniais "amerikonais," ar kad jie iš gentkartės į gentkartę palaikytų savyje tautišką kalbą, papročius, tradicijas ir tt?

"Ateitis" tvirtina, kad:

Kiekvienas išmintingas ir patyręs žmogus žino, kad jo tautietis pirmutinis ištis jam brolišką ranką (kaip, pavyzdžiui, Hoosick Falls'o katalikai Perkunui! "N." Red.) ir jį nelaimėje esantį sušėls, negu kitatautis. Išmintingas ir patyręs darbininkas žino, kad jis greičiau gaus darbą ten, kur daugiausia dirba jo tautiečiai, o ypač kur yra jo tautietis dirbtuvės (arba nors ir dirbtuvės skyriaus) užvežėtojum, negu atbulai.

Tas laikraštis visai nejaucia, kad šitais žodžiais jisai visai sumuša savo pirmutinį tvirtinimą. Jeigu dirbtuvėje gauna greičiau darbo tokios tautos darbininkai, kokios tautos žmonės joje dirba arba yra užvežėtojai, tai Amerikoje gyvenantiems lietuviams yra daug didesnis išrokavimas "suamerikonėti," negu laikyties savo tautos, nes "amerikonų" ir darbininkų ir užvežėtojų (ir dirbtuvėjų savininkų!) yra šimta kartų daugiau, negu lietuvių.

Pas tuos "bendrų reikalų" skelbėjus logikos, kaip matome, nė už sudilusi skatiką.

W. A. Jacobs, medicinos studentas, gyvenąs 116 So. Laflin, išpasninkavęs 40 dienų, neteko 42 svarų suskumo ir chronišką slogą.

Skaitytoju Balsai

Už nuomones išreiktas šiame skyriuje, Redakcija neatsako.

TIKEJIMAS IR ZINOJIMAS.

Nekurie draugai, kritikuo-dami tikėjimą vartoja per daug aštrius ir augštus išsitarimus. Tuo jie įžeidžia tikinčiųjų jausmus.

Gal kas pasakys, kad padilginimas žmogaus jausmų reikalingas yra pažadinimui jo iš tamsybės ir prietarų snaudulio. Gal but ir taip. Bet tuo da ne išsiriša kalbamas klausimas. Delei aiškesnio to klausimo supratimo, paimkime mes šitą pavyzdį: Jeigu vaikui išsiskio paliepti gerai taisykliskai skaityti ir rašyti, tai jis netik kad ne išmoks, bet ir daugiau mokinties nebeuorės. Arba vėl: Jeigu norinčiam išmokti daildydystės iš pirmos dienos užduoti spintas ir kamodas padirbti, tai ištikro jis mesų tų amatą, nes jam išrodytų negalimu išmokti.

Tokie pat apsirėiskimai glūdi ir mūsų dvasiniame gyvenime. Žmogus, pripratęs prie bažnytinio ceremonijų, kuriam largi kunigas išrodo šventu, negali bent kiek laisviau protauti, negali staigu pasiliuosuoti nuo prietarų.

Užtaigi tokius žmones agituo-jant reikia vengti augštų ir aštrių išsitarimų, nes tokie išsitarimai trugdo susipratimą. Dabar grįšime prie pradėtos temos, butent, — kas tai yra tikėjimas ir kaip jį žmonės suprant.

Labai daug yra žmonių, kurie tikėjimą suprantą kaippo tvirčiausį gyvenimo pamatą. Jie mano, jog žodis "tikėjimas," tai reikiška teisybė ir žinojimas. Jie tiki, kad ten augštybėje, taipgi ir žemės gelmėse yra kokios tai dvasios, kurios žmones gundo prie blogų arba gerų darbų. Jie net mano, kad tos dvasios valdo pasaulį. Tečiaus paklausus jų ar jie tikrai žino, ar ištyrė tai, į ką tiki, gausi atsakymą, kad — ne. Jiems tik liepė tikėti, tai jie ir tiki, bet žinoti nežino. Ir tiki tadel, kad nesupranta gamtos įjeigų.

Daugelis žmonių tiki, kad kame tai yra pragaras, kuriame juos po mirties gnaibys, degins, kankins. Kad išsigelbėti nuo tų kančių jie meldžiasi, mėtavoja, duoda aukas. O kad paklausai, ar jie gali prirodyti, kad tokis pragaras yra, tai vėl gausi atsakymą, kad jis išmokintas tikėt ir paduos knygą, kurioje tas pragaras yra aprašytas. Bet nė vienas pragaro negali prirodyti ir nė vienoj knygoje nėra pasakyla, kur tos baisenybės randasi. O vienok milijonai žmonių aklai tiki tam, ko patis ne ištyrė ir kur nėra buvę.

(Tamsta tiki, kad yra Australija, o ar esi pats buvęs Australijoje? Red.)

Tai kasgi yra tas tikėjimas? Tikėjimas yra nežinojimas, abejojimas. (Kas tiki, tas neabejoja). Štai, pavyzdžiui, paimkime nuskindimą laivo Eastland. Visi pasažieriai to laivo tikėjo, kad jie nuvažiuos į paskirtą vietą. Bet jie nežinojo, kad juos laukia nelemta mirtis, nes jeigu jie būtų žinoję, tai visai nebūtų važiaavę. Panašiu pavyzdžiu galima būtų daug nurodyti, bet aš tikiu, kad ir to vieno užteks (bet tik tikiu,

o žinoti nežinau).

Gal kas paklaus, kaip galima sužinoti. Jeigu mes norime ką sužinoti, tai turime ne tikėti tušties žodžiams, bet tyrinėti, įieškoti prirodymų, ar ištikro taip yra kaip mums kas sako.

Medėjas, norėdamas nušauti zuikį seka jo pėdomis, arba įieško kitokių žymių, kad suradus jį. Mokslinčius tyrinėdamas gamtos paslaptis, turi iš-tirti ir visus gamtos apsirėiskimus.

Taip ir darbo žmonės turi daryti. Jeigu nori, darbininke, dažinoti, kodėl tu esi nuskruiastas, paniekintas, turi protauti ir tyrinėti savo gyvenimo reikalus. O tie tavo gyvenimo reikalai yra aprašyti darbininkų — socialistų leidžiamuose laikraščiuose ir knygose. Todel skaityk juos, o rasi kelią į geresnę, šviesesnę ateitį.

Užbaigdamas da atkartoju: netikėkime tušties žodžiams, bet įieškokime prirodymų, stengkimės patis dažinoti visas paslaptis.

M. P.

CHORISTAMS IR CHORISTEMS.

Idant gerai dainuoti reikia netik turėti nebologą balsą, netik gerą ausį, bet ir pažinti gaidas. Žinoma reikalinga yra da ir kiti dalykai, kuriuos turi choristai bei choristės žinoti. Tečiaus tiek to apie kitus reikalus.

Balsas lavinasi repeticiuose, ausis taipgi lavinasi čia pat, ba jeigu kas užbliaus kitiškiu negu reikia balsu, mokytojas ar mokytoja tuojaus patėmys, tuoj lieps atkarti, tuoj taisy.

Tretysis betgi reikalavimas — pažinojimo gaidų — regis visai neimamas domon mūsų choristų bei choristėjų. Ir ištikro reiki tik įsižiūrėti dainotojams arba įsikalbėti su jais apie gaidas, kaip pamatysime, kad jos yra giedoriams arba giedorėms svetimos. Bedainuodami choristai gauda savo ir kitų balsus, beveik itk ausim, arba atminčia, kad tokioje ir tokioje vietoje balsas turi būti pakeltas ar nuleistas. Reikiška, dirba gerklės ir ausys. Tuo tarpu akims darbo sekimui gaidų, jie visai nepalieka.

Geram betgi dainininkui ar dainininkei pažinojimas gaidų yra taip jau reikalingas, kaip ir balsas, kaip ir išlavinta ausis. Užtai šiuo aš noriu atkreipti mūsų choristų ir choristėjų domą į tai, kad jie daugiau atidos atkreiptų į gaidų pažinojimą.

V. Aceris.

MOTERŲ KLAUSIME.

Prie straipsnio, tilp. "N." 213 n

Gerų blaivų vyrų moters nėra užgauliojamos pajuokimais, kad joms nereikalingos lygiai su vyrų tiesos. Panašiai kalbama daugiausia tik tokių vyrų, kurie mėgia svaigalus. Bet tokios šeimynose jau nė nereikalauk iš moters susipratimo, arba dalyvavimo visuomeniniame gyvenime ir štai kodėl: dažniausia buna, kad mėgstantis svaigalus vyras ir uždirba neperdaugiausia. Norint gi ir tuos pragerti, prisiaina tokioje šeimynoje laikyti keletas būdingierių. Reikia be to apžiūrėti moterei ir kruvą vaikų, tad kur jau čia indomauti apšvieta! Tegul buna pati girtuoklio vyro ir apsisikačiusi moteriškė, tai vis viena ji negalės niekur iš namų pasitraukti. Gi jeigu norėtų atsilankyti ant kokio susirinkimo ar prakalbų, tuojaus pradės jai vyras išmėtinėti, kad ji einanti vaikino

įieškotų arba pramaņys koki nors kitą dalyką.

Gi kaip užaina kalba apie daviną moterims lygių tiesų, tai girtuokliai vyrai, labai tam priešinasi, nes mat jie bijosi, kad gavus moterims lygias tiesas, blaivininkai su jų pagelba neuždraustų pardavinėti svaiginančius gėrimus.

Tuo tarpu moterims apšvieta butinai reikalinga, nes nemo-kyta, tamsi moteris išauklės ir vaikus sau panašius.

Suprantama negalima girti nė moterų, kurios vėrtos papeikimo.

M. Miller.

AR ILGAI TARNAUSIM SKRIAUDIKAMS?

Nėra pasaulyj tokio gyvuno, kuris mlytų ir glautus prie savo neprieteliaus. Jeigu višta pamato vanagą, tai ji bėga, kad pasisilepti; jeigu avis pamato vilką, tai ji dumia kaip tik įstengia, kad nepakliuvus žudytojui į nasrus; o jeigu arklys, ar mulas per daug sunkų vežimą veža irgi nebeklauso savininko, nors tas jam ir labai peria kailį. Išspradžios bando ginties, — tai spiria, tai raukos, bet galop krinta ant žemės ir guli. Arba kada vanagas atskrenda varnų lizdus apžiūrėti, tai varnų burys užpuola plėšiką ir privaro jį prie "pakaros." Žodžiu sakant, nėra tokio gyvuno, kuris gerbtų savo priešą, bet kiekvienas ginasi nuo jo.

Dabar pasižiūrėkim į žmogų — darbininką. — Ar jis ginasi nuo savo priešo?

Ne. Darbininkas neapsigina nuo priešo nė savęs, nė savo šeimynos.

Kuomet išnaudotojai pasisavina jo turtą, jo pagamintas reikmenis, darbininkas tyli, nieko nesako.

Darbininkai pagamina viską, kas tik yra žmonių sąvastim, bet patis savo pagamintomis gerybėmis nesinaudoja, o atiduoda kitiems, už ką darbininkams užmoka tik po keletą centų.

Darbininkai gaudamį mažą užmokestį, negali išpirkti daug prekių, tadel prisipildo krautuvės, vėrauzės ir prekęs prisiaina vežti išpardavimui kiton šalin. Kitos gi šalies kapitalistai taip pat daro ir tokiu būdu tarp jų iškila varžytinė, nesutikimai delei rinkų išpardavimui prekių.

Kapitalistai turėdami savo kontrolėje valdžią, gali tai valdžiai diktuoti prisakymus. Kapitalistams reikalinga užkariauti rinkas ir štai jie sukursto valdžias, kad tos apskelbtų karę ir užkariautų kitą šalį rinkas, kur galėtų išparduoti per viršį savo prekių. Karė prasideda. Pergalėtojų šalių kapitalistai pelno aukso kruvas, o darbininkai už tas aukso kruvas sudeda kalnus galvų.

Darbininkai deda savo galvas tyliai, be jokio pasipriešinimo. Už taigi jie ir yra tais gyvūnais, kurie mažiausiai temoka apginti savo gyvastį.

Darbininkai ir darbininkės, kada mes susiprasim? Kada prieisim prie socializmo kelio, kuriuomi jau eina milijonai mūsų draugų į vienybės ir broliškos meilės gyvenimą? M. P.

LAIVAS DEGA JUROJE.

HALIFAX, N. S., rugs. 13. — Gauta beveliu telegrafu žinia, kad francuzų laivas Sant' Anna užsidegė juroje.

Jis priklauso Fabre linijai ir veža nuo 1600—1700 italų rezervistų.

Aukos Lietuvos šelpimo Fondan

HERRIN, ILL.

Aukos surinktos 30 d. rugpjūčio, vestuvėse Juozapo Juodžio su ponia Rozalija Rutkauskienė. Svečiai besilinksmindami sumanė parinkti aukų L. Š. F. Publikos buvo nedaug; priešingų tam sumanymui neatsirado. Beveik visi aukavo, kiek kas išgalėdamas.

Aukautojų, vardai V. Grušinskas, F. Rinkevičienė — po \$1; M. Grušinskienė, F. Jakštis, O. Jakštienė, J. Gugas, T. Gugienė, P. E. Hell, C. B., F. Shal-gion, J. Jasulaitis, J. Bagdonas, R. R., P. Shalna, V. Juocis, A. Jesčiūtė — po 25; M. Čeplijauskienė, J. Čeplijauskas, E. Vilentienė — po 10c. Viso surinkta \$8.80. Laimingos kloties jaunavedžiams.

(Aukos priėmė.)

T. L. Dundulis.

Dieniniai Nuotikiai

Subata, rugpjūčio 28 d.

Šiandien išsirengusių grįžti atgal į miestą, nes šventės praleisti daug smagiai mieste, negu ant farmos. Per tas dvi dienis atsilsėjau, nuo tų visų nemalonių, kurie be paliovos atsi-kartojo laikant saliuoną. Grįžau miestan pilnas energijos ir svajonių apie pirkimą naujo biznio.

Pagrįžau į tą patį saliuoną, kurį pardaviau lenkui, kadangi kitos vietos gyvenimui da-neturėjau pasirinkęs.

Užjęs saliuoną nustebau, nes tas žmogus su manim nenorėjo nė šnekėti. Maščiau: Kaip biznį nusipirko, tai ir prisilaiko puikybės, net ir su manim nenori jau kalbėti. Pamaniau sau, kad gal da jis neturėjo jokio trubelio, bet klausti nedrįsau.

Pamatysi bėdą, tai su kiekvienu kalbėsi draugiškai — maščiau aš.

Už kiek laiko įeina vidun du stori vyrai. Vienas prisitarti-nės prie manęs parodė žvaigždę, kuri liudijo, kad jis detek-tivas, ir pranešė, kad juodu mane areštuoja. Aš užklausiau: — Už ką? Jie atsakė: — Už gerą pardavimą saliuono.

Ir vėl atsiduriau belangėje. Pašaukiau savo gerą pažįstamą, kuris mane išėmė ant paran-kos.

Ir tik policijoje sužinojau, kad tas praeiktas saliuonininkas, kuriam pardaviau saliuoną išpirkto ant manęs varantą.

Tai tau: laikyk saliuoną — areštuoja, parduoti — areštuo-

ja, jokios teisybės nėra ant sve-to. Tik pagrįžau iš vakeišino ir vėl į kalėjimą. Jeigu bu-čiau žinojęs, kad taip atsitiks, tai nebučiau grįžęs atgal visai. Dabar vėl teismas, vėl naujos išlaidos, apie kurias niekad nē nesvajojau. Mane jau kalti-na už apgavystę ir neteisingu-mą.

Pradėjau mąstyti, kaip gali-ma būtų pasiliuosuoti iš to pra-keikto trubelio. Šiandien taip buvau susinervavęs ir piktumo perimtas, kad norėjau tam sa-liuonininkui tyčia padaryti ko-kį nors trubelį.

Zvalgas.

CICERO, ILL.

Lietuvos Šelpimo Fondo vietos komitetui.

L. Š. F. Fin. sekretoriaus at-skaitoje nuo 1 dienos liepos mė-nesio 1915 m. įvyko klaida. Pasakyta: "Per L. Š. R. Komitė-tą Cicero, Ill. nuo visetos lietu-vių — \$20.00." Gi turi būti: "Per L. Š. F. Komitėtą, nuo vietos lietuvių p. St. Šimkaus prakalbose surinkta \$20.00."

Gerbiamas p. Šimkus ir vieti-niai rengėjai prakalbų malonės man tą klaidą atleisti.

T. L. Dundulis.

L. Š. F. Fin. sekretorius

NEPAPRASTAS VAGIS.

Serėdos naktį vagis pavogė dvi O. Yečienės kvietkas. Te-čiaus keturios kvietkos ir da-didesnės už pavogtasias liko. Bet pamokinti vagių savininkai nebelaikydavo kvietkų: ant na-kties jie sunėdavo kvietkas vi-dun. Gudrusis aš vagis grį-žtaikė vienok — iš štai pėtny-čioje, 10 d. rugsėjo, dienos lai-ku jis pavogė da vieną kvietką, kuri buvo net didesnė už žmo-gų.

Tai gi, jei kas patėmijot tą dieną kokią ypatai nešant pa-našią kvietką, tai malonėkite apie tai pranešti sekamu adre-su: O. Yečienė, 733 W. 18th St.

LONDONAS, rugs. 10. — Reuterio telegrama praneša, kad delei nužudymo dviejų an-glių oficerių arti Busihre, Per-sijos ir delei Persijos valdžios nenubaudimo žmogžudžių, ku-riems, sakoma, prigėlbėję vo-kiečiai; anglų kariuomenė užė-mė miestą Busihre, esantį prie Persijos įlankos ir turintį 15-000 gyventojų.

YPATOS LAISVĖ

Louis N. Hammerling.

Tarp pavojingų šiuolaikinių tendencijų yra palinkimas yp-tyj išeikantių žmonių pagerini-mo ingnoruoti viską ir paau-kauti svarbiausius gyvenimo dalykus, net ir pačią laisvę, at-siekimui tikslų, kuriuos tos y-patos, su labai siaura pasaule-žvalga, palaiko už naudingus. Tokia nemanta tendencija nie-kina kartais naudingiausias į-staigas ir padoriausius palin-kimus. American Journal of Public Health už Birželį 1915 m. redakcijos straipsnyje štai ką kalba apie Harrisono antinar-kotiškąjį aktą:

"Buvo tikėtasi, kad Harris-o no aktas, kuris inėjo kalėn Ko-vo 1 d., suvaldys kenksmingą pardavystę. Jis palietė impor-tuotojus, išdirbėjus, stambiuo-čius ir smulkiuosius vaistinin-kus ir aprubėžiavo juos, bet ne-palietė praktikuojančių gydyto-jų. Kodėl? Juk daugelį kar-tų buvo prirodyta, kad gydyto-jas yra didžiausias nuodingų da-lykų platintojas, blogesnis už patentuotų gyduolių pardu-ve-

ją, blogesnis už piktadarį aptie-kininką, blogesnis už palaidu-systę ir ištrivimą! Harris-o no aktas perskyrė A. Skyr-snyje 2 daleidžia duoti pacien-tams užsiregistravusiųjų gydy-tojų, dentistų, ar veterinarų, vi-sokius iš viršminėtų vaistų. Čia tai ir yra to akto yda. Tapo nurodyta, kad tasai aktas sulei-kia didžiausi užsitikėjimą dak-tarams šioje šalyje. O vienok užrašinėjimas šių naudingų vai-stų vartojimui daromas visose Suvienytose Valstijose!

"Ne tuomet, kada leidžiama daktarams dalyti vaistus ligos gydymui, ar papročių pataisy-mui, bet tuomet, kada bus įvyk-dintas dykas gydymas ir kada bus panaikintas užsitikėjimas kurios nors profesijos žmo-nėms, išskiriant tik prisieku-sius pildyti įstatus, drausminga įstatymdavystė padarys galą šit-am gėdingam dalykui stoviu."

Rodas nereikia nė kalbėti, kad nei vienas luomas šioje ša-lyje neužsipelno tokio užsitikė-jimo, kaip musų daktarai. Jie nenuilstančiai darbuojasi žmo-nių sveikatos pagerinimu, nors jie patįs gerai žino, jog taip da-rydami, sumažins savo uždarbį, nes juo geresnė visuomenės sveikata, tuo mažiau yra darbo daktarams. Jeigu negalima ti-kėti daktarams, tai jau sunku surasti kam galima užsitikėti. Žmonės paveda į daktarų ran-kas savo gyvastį. Ar tai jie ma-žiau yra verti užsitikėjimo už tuos "kurie prisiekė pildyti į-status?"

Minėto straipsnio mintis yra da netikusi ir tuom, kad, nors nenoroms, priešinasi abelnam medicinos praktikavimui. Puik-i evolucija, kuri verčia dakta-rus tapti tik sveikatos patarė-jais kuomet žmonės sveiki, o ne gelbėtojai žmonių ligoje! Ji paliečia taipgi ir ypatos laisvės uždraudimu pasirinkti gydymo būdą sulgy savo nužūrėjimo.

Bet, kaip principo dalykas, gal ir netaip jau svarbus, yra tas — ar galima užsitikėti vie-nai žmonių klesai labiau, negu kitai. Tikrai pavojinga idėja yra ta, kad "butų panaikintas užsitikėjimas kurios nors pro-fesijos žmonėms, išskiriant tik prisiekusius pildyti įstatus." Tiesiau sakant, čia reikalauja-ma, kad žmonėms visiškai ne-užsitikėti, vien tik valdinin-kams. Juk jeigu negalima už-sitikėti nei vienai žmonių ru-šiai, kuri yra žinoma, tai jau vi-siškai negalima užsitikėti nei vienam, arba prisilaikyti žio-plo papročio tikėti į tą, ko neži-nome. Jei negalima užsitikėti daktarams praktikuojantemis medicina, tai negalima nei už-sitikėti geležinkelio tarnams ve-dantiems traukus, bankieriams vesti bankų dalykus, dailėdėms budavoti namus ir tt. Ir jei-gu toks principas taptų priim-tas, tai kodėlgi mes privaltė-mė užsitikėti valdininkams, jog jie atlieka savo tarnystę atsa-kančiai? Ar tik todėl, kad jie piisiekė pildyti įstatus? Prisie-ka juk neaamaino jų pobu-džio... Shakespeare sako:

"Aš paimsiu tavo garbės žo-dį, neklausiu tavo prisiekos; Kurs neapsilenkia sulaužit vieną, tikrai suskaldys abudu. Etiškos daktarų pareigos, su-drutintos ilgu tyrinėjimu ir profesionalėms aplinkybė-mis, yra daug drutesnės už pri-sieką, nekaltant jau apie tą, kad gamtos tyrinėtojas, moks-lininkas, budamas nuolaciame susidurime su gamta — kuri yra teisybe — įgyja protišką ir moralishką išsilavinimą, kas pil-nai pastafo jį vertu visiško už-sitikėjimo.

Mes pažymime, kad užsitikė-jimas žmonėms neturi būti pa-naikintas; žmonėms butinai reikia užsitikėti, nes kitaip mu-sų valdžios sistema turės griu-ti, nes neturės pamato. Teorija, kad tik valdininkams reikia už-sitikėti — yra kaip pragaištin-ga, taip ir prigavinga. Žino-ma, yra juodu avių ir tarp gy-dytojų. Tegul jos bus išskir-tos. Ar tegul buna surasti ki-tokie būda ikovojimui su nar-kotizmo piktadaryste. Bet vieno lyko mes neturime užmiršti: kuomet įstatas, ar kitokis apru-bežiavimas, bus ingyvendintas nesutinkančiai su fundamenta-liu musų valstybės principu, tai bus aišku, kad toksai įsta-las ar aprubėžiavimas yra klai-dingas, jeigu mes nenorėsime pripažinti jog visa musų val-sybės sistema yra fundamenta-liškai klaidinga. Atsakantis išvedimas yra tas, kad yra pa-rimta klaidinga metoda, bet ne kad žmonės yra klaidingi ir ne-verti užsitikėjimo. Kuomet mes atsiminsime kad opiumo vartojimas Suvienytose Valsti-jose užaugo ant 351 nuosimčio per penkiasdešimt metų, kuomet žmonių skaitlius užaugo ant 133 nuosimčio; kad paten-tuotų gyduolių ir kokaino var-tojimas yra išsiplėtė daugiausia taip vadinamose "sausose" vietose, gi kokainos vartojimas pasibaisėtina išsiplėtė tarp ne-gry nuo to laiko, kaip pietinės valstijos pradėjo darytis "sau-somis"; kad šitie 351 nuosim-čiai augo draugų su plečiančia-jąsia prohibicija šioje šalyje, — mes aiškiai pamatysime kur sle-piasi blogas. Tai ne daktarai, kuriems negalima būtų užsi-tikėti, bet neužsitikėjimas žmo-nėms įstatymdavystės priver-tė tuos žmones eiti netikrais ke-liais prie savo palinkimų. Tai-gi paminėtieje aukščiau pa-duolame straipsnyje tikslai kaip tik atbulai turi būti pasta-tyti: ne didesnis laisvės suvar-žymas, bet galutini panaikini-mai visokių dabar esančių su-varžymų kituose dalykuose mums reikalingi.

naikintąs; žmonėms butinai reikia užsitikėti, nes kitaip mu-sų valdžios sistema turės griu-ti, nes neturės pamato. Teorija, kad tik valdininkams reikia už-sitikėti — yra kaip pragaištin-ga, taip ir prigavinga. Žino-ma, yra juodu avių ir tarp gy-dytojų. Tegul jos bus išskir-tos. Ar tegul buna surasti ki-tokie būda ikovojimui su nar-kotizmo piktadaryste. Bet vieno lyko mes neturime užmiršti: kuomet įstatas, ar kitokis apru-bežiavimas, bus ingyvendintas nesutinkančiai su fundamenta-liu musų valstybės principu, tai bus aišku, kad toksai įsta-las ar aprubėžiavimas yra klai-dingas, jeigu mes nenorėsime pripažinti jog visa musų val-sybės sistema yra fundamenta-liškai klaidinga. Atsakantis išvedimas yra tas, kad yra pa-rimta klaidinga metoda, bet ne kad žmonės yra klaidingi ir ne-verti užsitikėjimo. Kuomet mes atsiminsime kad opiumo vartojimas Suvienytose Valsti-jose užaugo ant 351 nuosimčio per penkiasdešimt metų, kuomet žmonių skaitlius užaugo ant 133 nuosimčio; kad paten-tuotų gyduolių ir kokaino var-tojimas yra išsiplėtė daugiausia taip vadinamose "sausose" vietose, gi kokainos vartojimas pasibaisėtina išsiplėtė tarp ne-gry nuo to laiko, kaip pietinės valstijos pradėjo darytis "sau-somis"; kad šitie 351 nuosim-čiai augo draugų su plečiančia-jąsia prohibicija šioje šalyje, — mes aiškiai pamatysime kur sle-piasi blogas. Tai ne daktarai, kuriems negalima būtų užsi-tikėti, bet neužsitikėjimas žmo-nėms įstatymdavystės priver-tė tuos žmones eiti netikrais ke-liais prie savo palinkimų. Tai-gi paminėtieje aukščiau pa-duolame straipsnyje tikslai kaip tik atbulai turi būti pasta-tyti: ne didesnis laisvės suvar-žymas, bet galutini panaikini-mai visokių dabar esančių su-varžymų kituose dalykuose mums reikalingi.

Reikalingas kriaučius prie vyriškų drabužių. Atsišaukite greitai. 911 W. 33rd St. Chicago.

Reikalingas kriaučius prie vyriškų drabužių. Atsišaukite greitai. 911 W. 33rd St. Chicago.

Vyru Reikalinga

Chaufferių ir taisyso automobilų vy-ru reikalinga kasdien; geras mokėsi-s. Prasišalinkite iš to sunkaus darbininko klesos. Per 6-8 savaites mes galime jus išlavinti į pirmos klesos automobilų taisytojų bei vežėjų, tinkantį imti nuo \$20 iki \$30 algos į savaitę. Mes darome specialią mokėsi šią savaitę, todėl atsišau-kite pas mus tuojau. Mes pagelbstame kiekvienam vyru darbe, idant gavus ge-rus pamokinius apie savo darbą lietu-vių bei anglų kalba. Užganėdinimas gva-rantuotas. Pamokos kasdien. Panėd-lijais, seredomis ir pėtnyčiomis atdara va-karas.

Petrus Janutavich, vedėjas, United Auto-Brokers Inc.

2835 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill. Taipgi turime ir automobilų ant par-davimo labai pigiai.

REIKALAUJAM 8 gerų kriaučių ant ilgo laiko ir gera mokėsi-s.

prie moteriškų darbų. Darbas yra L. KASPER

3129-31 Wentworth Ave., Chicago (arti 31st Str.)

ANT PARDAVIMO

Parsiduoda kampinis saliuonas, ge-roji vietoj arti McCormick dirbtuvių. Apgyventa lietuvių ir kitokių. Biznis gerai išdirbtas. Atsišaukite: 2546 Blue Island ir kam. Oakley Ave.

Parsiduoda 5 kambarių murinis "cottage". Virtuvė ir toletas žemai. Kaina \$1700.

ALROTH Sav., Chicago, Ill. 3523 Lowe Ave.,

N. E. Kamp. 27 ir NORMAL AVE. — 2 augštų medinis namas, gana ge-ram stovį. Viskas intaisyta, gatvė ir šaltakiai ištaisyti. Kaina \$1150; įmokėt \$750.

KACH & CO., Savininkai 2603 So. Halsted St., Chicago.

Parsiduoda 9 kambarių namas už \$2200, netoli American Can Co Ge-ra vieta laikymui įmonių. \$1400 — "cash." Likusius ant išmokėjimo per 3 metus laiko.

446 W. 39th St., Chicago, Ill.

Parsiduoda Barbernė lietuvių, len-kų apgyventojų vietoj, biznis labai ge-rai išdirbtas, nes seniausia už visas kitas barbernes. Pardavimo priežas-tis — savininkas eina į kitą biznį. 4422 S. Wood St., Chicago, Ill.

3727 Wallace St. — 8 kambarių mu-rinis namas, dviejų pagyvenimų. Kaina \$2300. Išlygos — \$20.00 į mė-nesį.

KACH & CO., Savininkai 2603 So. Halsted St., Chicago.

Parsiduoda nauji rakandai 4 kam-bariams, iš priežasties išvažiavimo į kitą miestą.

Joe Baris 1838 So. Halsted St., Chicago.

S. E. KAMP. 42 ir WALLACE STS. — arti mokyklos ir bažnyčios, 2-ju pagyvenimų medinis namas, didelis lotas — gatvė gerai ištaisyta. Ran-dos \$46.00. Kaina \$2950. Išlygos — \$40 į mėnesį.

KACH & CO., Savininkai 2603 So. Halsted St., Chicago.

EMERALD AVE. NETOLI 31 ST. — Tuščias lotas 25x125, gatvė ir šal-takiai ištaisyti. Kaina \$650.00.

Įmokėt \$100.00, likusius kas mė-nuo.

KACH & CO., Savininkai 2603 So. Halsted St., Chicago.

Parsiduoda Moving Expressing — anglių, medžių ir kraustymo; gera vieta lietuviui. Parsiduos atskirai ar-ba viskas kartu: 731 W. 31st St., Phone Yards 6299.

3122 UNION AVE. 3 augštų muri-nis namas ant 6 šeimynų; labai ge-ras namas ir neša gerą randą. Kaina \$6800.

KACH & CO., Savininkai 2603 So. Halsted St., Chicago.

2723 EMERALD AVE. — arti kamp. 28 St. Geras 2 pagyvenimų namas, 12 kambarių. Šaltakiai ir gatvės ištaisyti. Kaina \$2150; įmo-kėti \$500, likusius po \$25 į mėnesį.

KACH & CO., Savininkai 2603 So. Halsted St., Chicago.

DAKTARAS WISSIG, Specialistis iš seno Krajaus. Gydo visas ligas: pilvo, plaučių, inkstų, puslės, taipgi visas paslaptingas ligas vyru ir moterų. Jeigu kiti negalėjo išgydyti Jus, tai atleikite čia, o persitikrinsite patįs, jog jis jums pagelbės.

Patarimas dykai. Kaiba rusiškai ir lenkiškai. Ofiso valandos: nuo 10 iki 12 ir nuo 3 iki 4 po pietų; nuo 6 iki 8 vak.; nedėlioj nuo 10 iki 2 po pietų.

Pagrįžo iš Europos. Priima ligonius naujam ofise: 1900 Blue Island Ave., kampas 19-los gatvės, viršų banko.

PUIKUS LIETUVISKAS TEATRAS SU 300 SEDYNIŲ

parsiduoda labai pigiai geroj lietuvių apgyventojų vietoj, su visais intaisais. 2 powers 6 A. mašinos; puikus var-gonai ir kiti geriausi intaisymai ir ventilecija sulig miestų teisių. Atsi-sauk greitai, o pirkai labai pigiai pui-kų biznį. Savininkas turi kitą užsi-ėmimą — negali apsidirbti. Kreipki-tės į Ofisą: 4547 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DOUGLAS BATH Rusiškos ir Turkiškos Vanos

Voninės, lyjančios ir marių vandens vonios. Taipgi didelė maudyklė (swimming pool) 3514-16 W. 12th St., arti St. Louis Ave ir 1115-17 S. Paulina St., arti 12th St. Kainų Listas

RUSIŠKA 25c
TURKISKI 75c
VANA 20c
VANA SU DRUSKA 25c

SEREDOMS DEL MOTERŲ

Porfent ant sykio daugiau tikietu bus pardocama už pigesnes kainas.

DES MOINES LIETUVIAMS PRANESIMAS.

Dienraštį "Naujienas" pirkti gali-ma gauti pas A. Auksojį, — Pool Haal, 202 E. 5th St.

HANNA SCHOOL OF MOTORING. KURSAI \$10, \$25, \$50. Geriausia ir seniausia automobilų mo-kykla, kurioje mokinama dionomis ir va-karas.

STOCK YARD STATION 3626—3628 S. Halsted St., Chicago, Ill. Lengvi išmokėjimai.

Phone Yards 1847
WALTERS PATTERS ir WALTERS PATTERS Automobilų dirbėjai. Automobilų viršų išdirbimas, tai musų speciali-skumas. Taipgi pataisome, malevo-jame ir išmūšame. Musų kainos žemiausios. Darbas gvarantuojamas. Pamėginkite pas mus. 3923 S. Campbell Ave., Chicago, Ill.

MOKYKIS BARBERYSTES. Praktiški Nuroymai. Išmokymas \$25.00. Inrankiai duodami. Try-City Barber College, 606 W. Madison St arba 819 State St., Chicago, Ill.

SUNKUS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pi-nigai ir ant drabužių. Galima igy-ti už \$5.00 ir biskį brangiau, siuntti ir žieminius plosčius, išėjusius mados arba truputį apnešiotus, ve-tės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON, 1415 So. Halsted St., Chicago, Ill.

\$6 IŠMOK \$6 Angliškai kalbėti skaityti ir rašyti už Izmokime jus Angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti labai trumpame laike už \$6 dolerius (6) tikiai. Šis mokslas yra labai parankus kiekvienam, nes moka-me naujais būdu per korespondenciją jusi namuose be skaitimo kur gyvenate. Rašykite platenų pasiūlymų arba pra-dėkite mokintis tuojau, prisijadami pi-nigus: AMERICAN SCHOOL OF LANGUAGES 1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Nepaprastas pigumas

Cimentinis namas ant keturių še-imynų, randos neša į mėnesį \$52. Parsiduoda už \$4400, netol Crane dirbtu-vės ir naujos lietuvių bažnyčios, ku-rią baigia statyti. Parduosime ant lengvų išmokėjimų, net kelis šimtus įmokant, o likusius randa išmokės. SALDUKAS and WASLOVAS 4414 S. California Ave., Chicago, Ill. Namai del 2-ju šeimynų, garu šil-domas, parsiduoda labai pigiai. Par-davimo priežastis liga. Parsiduoda už \$2200, nes tas namas vertas \$3000. Namai del dviejų šeimynų ant So. Mozart St. ir du tušti lotai, du metal kaip statytas, prie Crane dirbtuvės, parsiduoda net už \$3300 vien tik lo-tai yra verti \$1500. SALDUKAS and WASLOVAS 4414 S. California Ave., Chicago, Ill.

